

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
 Scrieri nefrancate nu se
 primesc.
 Manuscrise nu se returnează.
INSERATE
 se primesc la Administrațiune în
 Brașov și la următoarele
BROURI de ANUNȚURI:
 În Vîna: la M. Dukas Nachf.,
 Nux. Augenfild & Emeric Les-
 ner, Heinrich Schalek, A. Op-
 pelil Nachf., Anton Oppelk.
 În Sibastia: la A. V. Gold-
 berger, Ekstein Bernat, Iuliu
 Leopold (VII. Erzsébet-körnt).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
 rie garmond pe o colonă 10
 bani pentru o publicare. Pub-
 licități mai dese după tariful
 și învoială. — **RECLAME** pe
 pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVII.

„GAZETA“ iese în 60-cure și
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 24 cor., pe șase luni
 12 cor., pe trei luni 6 cor.
 Nr-ii de Duminecă 4 cor. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 francoi, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 Nr-ii de Duminecă 8 fr. pe an.
 Se primumeră la toate ofi-
 ciele postale din întru și din
 afară și la d-nii colectorii.
 Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare,
 Târgul Inului Nr. 30. etagiu
 I. Pe un an 20 cor., pe șase
 luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 24 cor., pe șase luni 12 cor.,
 pe trei luni 6 cor. — Un esem-
 plar 10 bani. — Atât abona-
 mentele cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 228.

Brașov, Joi 14 (27) Octomvrie

1904.

Din cauza sfintei sârbători de mâne, Joi,
 ziua nu va apăre până Vineri sêra.

Anenințarea cu naționalitățile.

Nu s'a întâmplat, de la înființarea dualismului, ca vr'unul din multe guverne ungurescoi, ce s'au succedat, să aibă un conflict cu opoziția maghiară, fără ca între mijlocele sae de combatere a acesteia să nu se folosescă de mijlocul de a atinge cînda sensibilă a amorului propriu național, amenințând cu naționalitățile, cari singure se vor bucura și vor profita, decă conflictul dintre guvernamentului și opoziționalii maghiari ar lua dimensiuni mai grave.

Cu deosebire guvernele tisziste, cel vechiu și acum cel nou, au știut și știu să exploateze de minune cestiunea naționalităților, când pentru a-și întări pozițiunea și a-și cârpi popularitatea sdruncinată, când spre a desmanta opoziția de la pași estremi în defavorul lor.

Este o plângere permanentă a opoziției maghiare, că în Ungaria nu există un adevărat constituționalism, fiind-că tot numai un singur partid și o singură clică a stăpânit și stăpînesc și nu alternază partidele cele mari în guvernarea țării, ca în alte state. Fi-va una din cauzele acestei stări de lucruri și im-prejurarea, că guvernele ungurescoi au stat sub presiunea relațiilor cu Austria, condiționate de legea dualistă și de pactul încheiat cu ea. Cu toate acestea putem afirma, că decă Ungaria n'a scăpat până ađi de regimul de clică al protipendaților, cauza principală sunt erăși naționalitățile, seu mai bine đis cauza este acea tactică, de care am vorbit mai sus în esplotarea pasiunilor șoviniste ale opoziției față cu naționalitățile.

Decă opoziția n'ar fi cedat mai în tot-deuna când guvernanti o speriau cu naționalitățile, decă, din contră s'ar fi nisuit această opoziție să fie dreptă și echitabilă față cu pop'rele nemaghiare — cum a sfătuit-o Mocsary — și astfel să paralizeze guvernul, atuncî alta ar fi astăđi totă organizația și viața constituțională în Ungaria și nimeni n'ar mai trebui să se témă, că s'ar mai pută afla vre un guvern, care să pótă periclita garanțiile constituționale și să pótă prejudeca intereselor de libertate și de independență ale țării.

N'ai ce face însă cu patima și cu orbia ce ea o aduce după sine. Domnirea de clică va dăinui și se va perpetua în această țără și de sigur nu spre binele și fericirea ei.

Ne-am abătut încât-va. Voiam să vorbim de cea mai nouă tactică a guvernului actual spre a justifica față cu opoziția planul de revizuire al regulamentului camerei. El vorba că această revizuire ar fi neapărat necesară, nu atât pentru a face cu neputință șovinistilor estremi din fracțiunea Szederkényi-Ugron să împiedece cu lunile funcționarea re-

gulată a parlamentului, cât mai virtos pentru a înlătura „eventualul pericol al unei obstrucțiuni din partea naționalităților“.

Acesta e acuma un argument principal pentru a justifica planul contelui Tisza de a introduce clota.

Prin legea Berzeviczy guvernul vré să dea tuturor partidelor maghiare o dovadă, că vegheză și știe să prevină pericolul, de care ar fi amenințat elementul domnitor, făcînd să tresă școlile naționalităților sub jugul caudiu al maghiarisării. Și acesta o face în aplausele opoziției.

Sunt dér numai consecvenți Tisza și soți când vin și mai spun opoziției: mai este un pericol ce pôte veni de la naționalități, o eventuală obstrucție a lor în dietă, decî n'aveți de cât să votați revizuirea regulamentului care singură pôte să înlătore și acest pericol.

Firește, că svircolirile activiștilor desertori ai partidului național român li sunt binevenite foilor guvernului spre a ilustra cu colorî cât se pôte de întunecose primejdia. S'a și vorbit în dietă despre o astfel de eventualitate și vre-o câțiva dintre matadorii fostei obstrucțiuni au declarat, că obstrucția naționalităților nici nu se pôte cugeta în dieta maghiară, cât timp acesta se va ține în Budapesta.

Au dreptate, nu pentru-că în trufia lor fac alusiune la pumn, ci pentru-că o eventuală obstrucțiune a naționalităților în camera ungară — decă ar întra acolo un număr orecare de deputați cari s'o pótă pune la cale — n'ar avé nici un înțeles, căci fructele ei în cele din urmă tot adversari lor le ar culege în împrejurările date.

Nu pe calea acesta se vor puté valida drepturile naționalităților, ci numai prin tenacitatea și perseveranța în stăruințele și luptele dîlnice pentru apărarea și conservarea limbei și a naționalității lor.

Activismul episcopilor uniți.

II.

Pentru întâia-ora un episcop român unit a jucat rol activ la congresul regnicolar al catolicilor maghiari — esclamă cu satisfacțiune guvernamentalul „P. Lloyd“, mai accentuând cu laudă, că acest episcop, Vasile Hosszu al diecesei Lugosului, și a întrerupt chiar petrecerea sa în Roma și s'a reintors cu grabă în Ungaria, numai ca să pótă fi de față și să pótă vorbi în adunare.

Ca să ne putem da bine sémă de debutul episcopului Hosszu, e de lipsă să șcim de ce anume adunare e vorba aici. Și pentru acesta vom recurge la însă-și declarațiile făcute de președintele ei în discursul său de deschidere.

Salutând pe „catolicii maghiari intruniți în a V-a adunare mare“ președintele, contele Ioan Zichy, a

arătat, că această adunare se ține în fie-care an și că scopul ei este de a uni în privința socială pe catolicii maghiari din Ungaria, pe cari multe îi despart. „Neavînd noi autonomie, đise Zichy, să formeze cel puțin acest congres al nostru centrul, unde noi catolicii maghiari să ne adunăm an de an și punînd la o parte toate divergențele sociale și politice dintre noi, să căutăm cu orî-ce preț legăturile ce ne unesc, ca să ne putem înțelege unii cu alții“.

După însă-și declarația președintelui Zichy se tratéză decî în cazul de față de-o concentrare a catolicilor maghiari din totă Ungaria, avînd problema de a-și cultiva idealurile și aspirațiunile lor pe cale socială.

Dat fiind așa-dér, că congresul e maghiar, că e romano-catolic și că urmăresce idealuri și scopuri, cari nu au nimic comun cu acele ale Românilor uniți, e clar și neîndoios, că acestora din urmă nu le e locul în congresul maghiar.

Cum dér, sub ce titlu și cu ce scop, episcopul român unit al Lugosului, a alergat la acest congres și a luat cuvîntul chiar imediat după președintele, vorbind către un public cu totul străin de cercul său de activitate și de chemarea sa?

S'ar păre că însuși episcopul a simțit încâtva necesitatea de a da în astă privință ore-care desmintire în vorbirea sa ungurescă, adresată obștei catolicilor maghiari. În realitate însă acesta nu fû o lămurire a cestiunei principiare, ce se impunea în fața pasului său străniu, ci numai explicarea din ce incident s'a hotărît și s'a grăbit a l întreprinde.

Episcopul Hosszu spuse adecă în cuvîntarea sa, că aflîndu-se în călătorie în Italia, a primit o scrisoare dela președintele congresului, contele Ioan Zichy, în care acesta îl rógă să țină un discurs în marea adunare maghiară și să vorbescă despre „unirea și unitatea catolicilor în alpirea lor de Papa“.

Să nu-ți stea mîntea 'n loc când auđi și veđi de acestea?

Contele Ioan Zichy, organizatorul acestui soiú de congrese catolice ungurescoi, un lucéfér al partidului poporal catolic și un politician de frunte maghiar, găsesc, că ar fi fôrte la timp, decă ar da o probă viuă înaintea congresiștilor săi, că marea înrîurintă a nisuițelor sale de a concentra și uni într'un mănunchiu pe toți „catolicii“ din Ungaria a început a se resimți până și între Remâni uniți, pe cari el cu ai săi s'au obișnuit ai numi în mod impropriu „catolici de rit grecesc“, și într'o bună diminiță scrie o scrisoare episcopului încă nou-nouț dela Lugos: Vîno, te arată și pledéză pentru unirea și unitatea catolicilor, să fim frați cu toții, alipindu-ne de Papa, capul comun bisericesc!

Om isteț acest conte Zichy! El a știut alege cea mai potrivită temă pentru prima vorbire a unui vlădică românesc unit în marea congres maghiar din Budapesta, care

să pótă să întîmpine aplausele acestuia și să fie lăudată drept o manifestație „adevărat patriotică“.

Și vlădica, plin de dorul de a dobîndi aceste aplause, nu pregetă și iute și de grabă se pune la dispoziția nobilului conte — fără a se mai cugeta, că datorita sa, rolul și chemarea sa sunt departe ca cerul de pămînt de nisuițele și aspirațiunile acelora, pe cari contele, îi presidéză și îi conduce tot în semnul alipirei de Papa — și-și rostesc vorbirea prescrișă introducîndu o cu cuvintele:

Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Brașov, 13 (26) Octomvrie.

„Reforma“ instrucțiunei primare. Din Budapesta se anunță, că comisiunea pentru culle și instrucțiune a camerei ungare, a ținut alaltăeri după amêđi o ședință, în care Paul Szóts a fost ales raportor al proiectului despre reforma instrucțiunei primare. La 10 Noemvrie n. comisiunea va desbate în sinul ei proiectul, ăpoi va urma desbaterea în camera. „Budapesti Hirlap“ crede a săi, că desbaterea asupra proiectului va urma îndată după încheierea desbaterei provisorului cu Italia.

Armistițiu în dietă. Partidul lui Franz Kossuth s'a „distins“ din nou. Într'o conferență confidențială bărbății (!) conducători ai acestui partid au decis să nu mai tragăneze desbaterea provisorului vama cu Italia, căci membrii partidului nu arată interes pentru această desbatere, ér de altă parte el trebuie să-și conserve forțele pentru timpul când va veni ia rînd „marea desbatere“ asupra revizuirii regulamentului camerei.

Acastă neașteptată întorsătură umple de bucurie pe contele Tisza, căci, după calculele guvernului, se aștepta, ca desbaterea asupra provisorului să dureze încă cel puțin 8—10 zile.

Conform acestui plan, în ședința de eri a dietei Francisc Kossuth a ținut un discurs, reasumând îngrijirile partidului față cu proiectul de provisoriu. I-a răspuns contele Tisza, după care au mai vorbit contra proiectului doi oratori opoziționali. Se crede, că în ședința de ađi desbaterea se va încheia.

Convenția comercială între România și Italia. În cursul acestei săptămîni se vor întruni în Bucuresci delegații guvernelor român și italian, pentru începerea negocierilor asupra convenției comerciale între România și Italia. Ca o condescendență pentru România, guvernul italian a consimțit ca negocierile dintre cele două State să se ărmeze în Bucuresci, imitînd în această privință pe guvernul german.

Conflictul anglo-rus.

Am semnalat în numărul nostru de eri, că un nou conflict din cele mai seriose s'a ivit, prin surprindere, între Anglia și Rusia. Flota rusă din Baltica, în drumul său spre Extremul-Orient, a descărcat glônțe de tun asupra a două flotile englese compuse din vase de pescari, a scufundat 1—2 vapóre, un căpitan a fost

Sciri mărunt din România. Regele Carol a primit din partea regelui Petru o scrisoare prin care-i mulțumesc de felicitările, ce regele Carol i-a exprimat prin trimisul special, însărcinat să asiste la ceremonია în coronării.

— La serbarea centenarului *Codului Napoleon*, care are loc mâine la Paris, va lua parte în numele guvernului român d-l Sc. Ferekide, presidential curții de casație secțiunea I, care a și plecat deja la Paris.

— Astăzi s'a deschis în Galați sub prezidiul delegatului român Tr. Djuvara sesiunea de toamnă a *comisiunii dunărene europene*. Anul curent de gestiune se prezintă cam nefavorabil, de ore-ce încasările anulului până la finea lui Decembrie se vor urca probabil numai la suma de 1,600,000 lei. În anul 1899 s'au încasat 3,106,394 lei. Cele mai mici încasări au fost în anul 1889 în sumă de 1,349,522 lei.

— Comitetul societății agrare a decis punerea la concurs a unui *imn al societății agrarienilor*. Se va da un premiu de 100 lei celui ce va fi găsit mai bun. Compozițiile se vor trimite la biroul expoziției agricole cel mai târziu până la 7 Nov. st. n.

— La inițiativa aceluiași comitet se va ține și un concurs între diferitele *tarafuri de lăutari* acum Duminecă d. a. 17 l. c. v. Bucățile ce se vor cânta vor fi „Deșteptă-te Române“, „Hora unirei“ și „Ciocărlia“. Taraful care va reuși va căpeta suma de 100 lei.

Intre viață și moarte. O scenă teribilă s'a întâmplat de curând la gara Filiași (România). Țăranul Stancu Olăroiu inculpat că ar fi furat nisce găini, a fost arestat de jandarmi. În cursul nopții a reușit să scape și și-a îndreptat pașii spre casa sa situată dincolo de linia căii ferate. Trecând peste linie, i-s'a acățat o curea de la opinci într'un cârlig de la șine și toate eforturile lui de a-și libera piciorul, au rămas fără rezultat. Într'aceea auzi apropiindu-se trenul. Stancu făcând încă o încercare desperată, însă și de astădată fără rezultat. Atunci luă o hotărâre extremă. Nenorocitul se decisese a-și sacrifica piciorul spre a-și salva viața. El își lăsă piciorul captiv pe șine, și cu restul corpului se culcă în afară de șine, cât s'a putut de departe. În situația aceasta a așteptat operația durerosă. Când Olăroiu și-a venit în simțiri, nisce țărani erau strânși în jurul lui și îl așteptau pe un car spre a-l transporta la spital. Piciorul îi era tăiat d'asupra glesnei.

O curiozitate zoologică. Dilele trecute s'a pescuit în Dunăre, la Galați, un rac de color albastru-cobalt. Racul a fost expediat viu serviciului pescărilor din ministerul domeniilor și va fi păstrat la muzeul de istorie naturală, ca curiozitate zoologică.

Celebritățile medicale consideră pe-rioda de dezvoltare a copiilor, ca cea mai potrivită pentru întrebuițarea unor astfel de mijloace alimentare, care pe copil îi fac rezistenți față cu holeră contagioasă. Un astfel de mijloc după constatarea medicilor este untura de pește. Untura de pește a lui Zoltan intrunesc toate avantajele: putere alimentară eminentă și gust plăcut fără miros. Se capătă în farmacia cu 2 corone.

Iubileul lui Lueger.

Pressa șovinistă maghiară și cercurile guvernamentale ungare nu pot să-l vadă în ochi pe primarul Vienei din cauza că de câte ori i-s'a dat privilegiu, tot-d'una a vestejit spiritul intolerant al politicii de rassă, ce se urmăză în Ungaria față cu naționalitățile, și observațiunile caustice cu cari a timbrat la diferite ocazii hegemonia jidovăscă din Ungaria nu o pot uita așa curind.

Au și făcut ce le-au stat în putință pentru a împiedeca să nu străbată spiritul regenerativ de emancipare propovădit de Lueger și dincăce de Laitha. Organului principal al partidului „social-creștin“ „*Deutsches Volksblatt*“ de ani de zile i-s'a detras debitul postal pe teritoriul Ungariei, lăsând a intra în țară numai „*Deutsche Zeitung*“ tot organ de al lui Lueger, însă mult mai moderat. Țărani acum cu ocaziunea serbărilor imponente de Duminecă „*Biuorul telegrafic ungar*“ (M. Táv. Iroda) subvenționat de guvern n'a găsit de cuviință a raporta despre lucrul principal adecă despre serbare, ci numai despre opintelile ridicole ale bandelor evreo-socialiste, prin cari au încercat, fără succes, să tulbure serbarea.

Ne grăbim a constata că astăzi chiar și diarul „*Alkotmány*“ pe care erl l'am înfruntat după cuviință pentru pervertirea de care s'a făcut culpabil — a revenit la sentimente mai bune și între altele scrie următoarele:

„Regretăm că „M. Táv. Iroda“ subvenționat de guvern ne dă detalii foarte puține despre serbările aranjate în onoarea lui Lueger, pe când erl a exagerat din cale afară importanța demonstrațiilor socialiste“.

Serbarea însăși a fost grandioasă. Casele din capitala Austriei au fost peste tot pavozate. La biserica votivă s'a celebrat o liturghie cu „Te Deum“ la care au participat consiliul comunal, notabilitățile și un public enorm.

După amiază s'a ținut la primărie o ședință festivă la care s'au rostit mai multe discursuri de felicitare.

Cel dintâiu, care a luat cuvântul spre a felicita pe Lueger a fost prințul Alois *Liechtenstein*, deputat și vechiu membru al partidului antisemit. După acesta a vorbit deputatul *Costenoble*, predând lui Lueger medaliile cu efigia lui, apoi consilierul comunal *Tomola* oferind un exemplar din scrierea festivă scrisă de dînsul despre viața și activitatea lui Lueger. După *Tomola* a luat cuvântul deputatul *Dr. Weiskirchner* care a predat primarului rezultatul de până acum al subscripției inițiată pentru fondul „Lueger“. Subscripția, la care au contribuit amicii de principii chiar și de peste granițe, a dat până în ziua jubileului suma de 341.085 corone, și încă nu e încheiată.

Răspundând primarul *Lueger* declară înainte de toate, că suma acesta o dedică celor ce sunt mai oropsiți, și cărora el mai mult are să mulțămescă, micilor industrii și lucrătorilor acestora. Din procentele fondului să se împartă ajutoare pentru cei lipsiți din clasa acesta.

Apoi relevă liturghia solemnă de la biserica votivă, unde reuniunile de cântări n'a cântat liturghia germană a lui Schubert: *Wohin soll ich mich wenden?* (În cotro să mă întorc) și prea frumoasă și înduioșătoare cântare în onoarea Maicii Domnului, „O sanctissima“.

În ultimii 10 ani adesea a trebuit să-și pună și el întrebarea: Încotro să se întoacă? Dumnezeu însă nu l'a părăsit.

Guvernul a permis dușmanilor mei ca să mă insulte sub ocrotirea poliției, dăr n'a permis amicilor mei să mă onoreze cum au vrut ei. Mă rezinez umilit și răbdător. (Noi nu ne rezinăm! Voim răsbunare!) De la rezinare și până la uitare drumul este lung. (Aplause furtunoase). Mă rezinez, însă nu voi uita nici odată. De la calea mea însă nimic nu mă va abate. Voi rămâne fiu credincios al patriei mele și al casei Habsburg-Lotaringia! Sunt deprins să văd făcându-se cu mine diferite apucături și operațiuni politice și diplomatice. Un lucru însă n'au putut să facă: Să mă desrădăcineze din iubirea poporului.

Sute de delegațiuni s'au prezentat apoi să felicite pe popularul primar.

Dintre notabilitățile streine l'au felicitat în persoană: *Borchgrave*, reprezentantul Belgiei, *Ghica* ministrul României, *Mustafa Afpa Bey*, reprezentantul Turciei și *Chudi-paşa*, atașatul militar turcesc, *Gheșoff*, agentul bulgariei, *Vuici* al Serbiei etc.

Intre cei-ce l'au felicitat a fost și *Singer*, președintele congresului internațional de presă, contele *Kielmanssegg*, locțiitorul Austriei și chiar și *Habrda*, directorul poliției, care interzisese retragerea cu torțe.

Câteva cuvinte asupra bisericilor Nicolae-Domnesc și Trei-Ierarchi din Iași. Bucuresci 1904. Inst. de arte grafice „Carol Göbl“ succesor Ioan St. Rădescu. Strada Dómei 16. — Acestă scriere, care cuprinde portretele foarte succese ale Regelui și Reginei și mai multe alte ilustrațiuni relative la cele două biserici ce au fost tărnosite cu ocaziunea vizitei Suveranilor la Iași, este edată de Casa Bisericii. Administratorul Casei Bisericii, d-l P. *Gârboviceanu* spune în precuvintare că d-l *Alex. Lăpădatu*, secretarul comisiei monumentelor istorice a întocmit partea istorică pe când d-l A. *Lecomte du Nouy* a făcut descrierea artistică a numitelor biserici.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 26 Octomvrie. Deputații sași publică o declarație, în care se dice între altele: *Cei 14 deputați sași au hotărât în unanimitate a respinge proiectul de lege al lui Berzeviczy și a motiva în cameră amănunțit și energic această respingere.* Pentru alte eventuale hotărâri deputații sași își rezervă un timp potrivit.

Londra, 25 Octomvrie. Regele Edward a intervenit personal, ca conflictul cu Rusia să se rezolveze pe cale pacifică.

Petersburg, 25 Octomvrie. Un trimis special al Țarului a plecat cu ordine secrete la flota baltică.

Ambasadorul engles și contele *Lamsdorff* au avut o conferință în care au discutat modul de aplanare al conflictului.

Londra, 25 Octomvrie. E sigur că afară de vaporul „Crane“, alt vapor nu s'a scufundat, însă au fost grav avariate trei vapore ale societății Greenock.

Londra, 25 Octomvrie. Din Gibraltar se telegrafiază, că mai multe vase ale flotei englese au sosit acolo. Amiralitatea din Portsmouth n'a trimis încă nici un ordin flotei englese din Mediterană, flota însă stă gata de plecare.

Tokio, 25 Octomvrie. Japonessii nu se retrag de lângă Șaho, ci-și întăresc pozițiunile la trei kilometri spre sud de Șaho.

Diverse.

Clasificatiune școlară japoneză. În testimoniile școlare japoneze este înlocuit calculul „putare morală“ cu calculul „inclinare“. O notă pentru „putare morală“ e considerată de superfluă, fiindcă după părerea pedagogului japonez putarea este rezultatul caracterului elevului respectiv și prin urmare nu constituie obiect de judecată din partea învățătorului. În rubrica „inclinare“ sunt obligați învățătorii a introduce: pentru care obiect, sau ocupațiune arată elevul în diferite ani ai vieții sale vre-un interes deosebit. Aceste rubrici indică în decursul anilor inclinarea elevului spre una sau altă carieră. Deacă de pildă elevul arată vre-o predilecție pentru lucrări tehnice și de inginerie, atunci școla respectivă e datăre a ușura elevului trecerea în o școlă tehnică sau la facultatea de medicină, în cas că elevul ar arăta interes pentru această carieră. Natural, sunt elevi, cari nu arată nici o inclinare pentru o carieră specială, sau elevi, cari își schimbă ocupațiunile predilecte. Toate aceste însă trebuie introduse în rubrica „inclinare“.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil Traian H. Pop.

cerca ruinei. Un glas răgușit, care mi-se pără sălbatec și fioros, mormăi câte-va vorbe străine. Întreba ceva. Apoi tăcu. Țărani noi așteptam.

Și, dintr'odată, prin deschidăturile rotunde ale podului trecu ceva neobișnuit, o lumină slabă de vis. Și n fund, dincolo de deschidături, pe zarea răsăritului, de-odată luna își arată printre norii negri o margine, apoi isvoră ca o lucire de spaimă. Trei dungii de lumină slabă se strecurară în podul negru. Și n dungile acelea, ca într'un fulger, răsări ceva rotund, negru, un cap omenesc. Și tot în clipa aceea un tunet grozav izbucni. La fulgerarea limbei de foc, podul parcă se întinse în lături, desvâindu-se, și vedurăm lămurit pe ceilalți șapte Cercheși întinși pe podele. Țărani capul negru par-că plesnise în bucăți, ca o ghiulea, — și par-că el detunase așa.

Clădirea se umplu de miros de pulbere. O clipă tăcerea pără că ne prăbusece în noapte, — apoi un răcnit cumplit umplu móră, mă simții abătut la o parte ca o pană, un duruit surd cutremură dușumeaua. — Săbiile sunară ciocănuindu-se, auziți trîntiturii grele, gemete și

țipete de spaimă. O limbă de foc și un tunet tresăriră în noaptea adăncă, și în rumenela fugară se arătară spinările încordate ale călărășilor și obrazul întunecos al sergentului Savin.

Totul trecu ca o furtună repede. Cineva scăpără, o iască se aprinse. Fața lui Savin se rumeni, pe când buzele se rotundiau suflând în punctul de foc. Apoi un capăt de lumină se inflăcăre și limba de foc începă a ne tremura umbrele pe părții negri de scânduri.

Dușmanii zăceau unul lângă altul, zdrobiți și sub ei, sângele care curgea, întindea un covor vișiniu. Unii căscău ochii îngroziți, unii erau cu gurile căscate și cu ochii închiși, unii erau lungiți, alții sgârceiți, cu genunchii la gură. Numai unul trăia și sta plin de spaimă în róta flăcărilor; elănțania înfrigurat și din când în când, fără să privească pe cineva, murmură cuvinte răslețe în limba lui, parcă se ruga de ertare. Fesul îi căduse și capul rotund, mic, sta plecat așteptând lovitura din urmă; obrazul măsliniu, veșted și ochii viriți sub frunte, spuneau o durere așa de adăncă, încât te prindea mila.

Sergentul se uită lung la el, apoi se apropiă și-l bătă cu palma pe umăr. Ii duse tare:

„Nu te teme, mă, că nu-ți facem nimic...“

Cerchezul ridică cu frică ochii, fără să înțelegă. Frunțașul Pintilie cređu, că trebuie să-și schimonosescă vorba și să dea din mână:

„Bre!... nu facem nimic la tine... Luăm prizoner!...“ Și-și întinse buzele într'un ris tăcut, plin de încurajare. Prinsul zîmbi și el cu frică.

Dăr se făcea târziu, nu mai era vreme de stat. Vorbii cu glas tare:

„Să mergem!“
— „Trăiți, domnule sublocotenent“, răspunse Savin „să mergem! Atâta ne-a trebuit: un prins. De la dînsul vom afla noi multe...“

Lăsărăm în podul ruinei pe ceilalți șapte Cercheși, cari trecuseră mări și veniseră să móră într'un colț singuratec, pe malul unui părau, — și eșirăm.

Luna se înălțase, nori treceau pe de-asupra ei, umplându-se de lumină ve-

nătă. Iazul scânteia ca o oglindă mare de argint: nici o aburire nu-l încreția.

După ce ajunseserăm în róta de sălcii, încălecarăm, și prinsul fu suit îndrățul unui călăreț. Înainte de a pleca, scosei tabacherea, imi răsucii o țigară, apoi dădui tutunul și tovarășilor mei:

„Na, mă, faceți-vă și voi câte o țigară, că v'ați purtat bine...“

— „Trăiți, domnule sublocotenent!“
Sergentul Savin făcă două țigări. Pe una o dădu prizonierului:

„Na și ție! ție-o fi fiind poftă!“

Apoi, după-ce prinsul o luă cu șială, sergentul îi dădu iasca aprinsă, și duse zîmbind cătră mine:

„Săracul! ce o fi gândind el acum!“
Când pornirăm, frunțașul Pintilie șopti:

„Ăsta-i de cei cari taie pe răniți și i pradă...“

Nimeni nu răspunse. Prizonierul își fumă pe furiș țigara, trăgând cu căda ochiului la fața aspră a sergentului Savin.

Părau licăria în lumina lunii, cari mergeau liniștiți și ómenii tăceau.

(„Sămăn.“)

Mihail Sadoveanu.

Deschidere

de ofertă a menagiului de Garnisonă în Braşov.

Prin acesta se deschide ofertă pentru următorii articoli de menage, trebuincioşi pentru anul 1905 şi anume: articoli de carne, victualie şi zarzavaturi, făină, zahăr, sare şi oţet, jimble şi semelpresel precum şi produse de lapte.

Grupa I.

Trebuinţă pe lună:

Carne de vită ca. 9000 chlgr.
Vadiu 3000 Coróne.

Grupa II-a.

Carne de porc ca. 1290 „
„ „ viţel „ 120 „
Unsóre de porc „ 600 „
Stănină „ 300 „
Vadiu 300 Coróne.

Grupa III-a.

Făină măcinată şi făină prăjită ca. 5000 „
Gris „ 400 „
Vadiu 400 Coróne.

Grupa IV-a.

Zahăr în cornuri ca. 300 „
Urez Nr. I. şi II. 500 „
şi alţi articoli de victuale, chimén, ţint, a deiu, piper, cafea de franck, etc. şi articoli de mână: brânză, oné, curechiu, povidel, etc.
Vadiu 200 Coróne.

Grupa V-a.

Oţet ca. 300 litri
Vadiu 10 Coróne.

Grupa VI-a.

Jimble vechi 80 bucăţi
Semelbresel (jimblă măcinată) 100 chlgr.

Acei liferanţi ai Braşovului şi împrejurime carî competeză la o liferare, au a şî înainta ofertele în această cestiuue (provédute cu timbru de 1 (una) corónă) fără a scrie numele firmei pe cuvertă dér adaugéad vadiul şi numind grupa de liferare, până în 7 Noemvrie st. n. 1904, la 8 óre diminéta, administraţiei de menage a Garnisonéi în Braşov (casarma négră, catul II.)

Acei liferanţi, carî stau deja în legătură contractuală cu menagiul Garnisonéi din Braşov, nu trebuie să depună vadiul

În victuale şi făină să se adaugă la oferte şi mustre.

Fie-care liferant are dreptul a se oferi în orî-ce grupă séu şi numai în o parte de grupă.

Oferte carî până în cel mult 7 Noemvrie 1904 la 8 óre diminéta nu se înainteză administraţiei de menagiú, nu se vor mai considera.

Acei oferenti, carî în urma pertractării ofertei primesc liferarea, au

a depune o cautiune de valoera articolelor ce sunt de liferat pe o decada.

Informaţiuni eventuale sa pot cere dílnic în cancelaria administraţiei de menagiú a garnisonéi Braşov (casarma négră, catul II) la administrator.

Administraţia menagiului de garnisoné în Braşov (Brassó)

1527,1-2.

Un must escelent

de tot dulce, din comuna

Wurmlach,

unde sunt viţe tămăioasă, se capătă

cu 40 cr. litru,

în Pivniţa Eszterházy.

Un astfel de must este o surprisă de cules de vii.

Liferant al Curţii Ces. şi reg.

M. Neumann

Wien, I. Kärntnerstrasse 19.

Costume de băieţi de şcolă . . . Cor. 10	Costume de fete . . . Cor. 16
Costume de băieţi matrosi „ 12	Jachete bord de fete „ 16
Jacheta bord „ 16	Jachete de fete „ 20
Saco de băieţi pentru patinat „ 20	Saco de fete pentru patinat „ 20

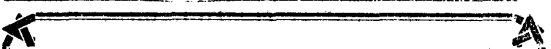
La comande se se arâte etatea.

Cataloge ilustrate gratis.

Comande din provincie cu ramburs.

Ce nu convine, se restituie bani.

1528,1-12.

La expositiile igienice din Cairo în anul 1895 şi în Londra la anul 1893 a fost premiat

Spiritul Reuma

cu diploma de onóre şi cu medalie de aur. Probat de capacitaţi medicale şi întrebuintat cu succes în spitale

SPIRITUL-REUMA

şi FLUID de PUTERE,

are efect sigur la toate părţile corpului şi anume: contra reumatismului (durere de nervi şoldină, ischias, asthmă ş. a. În multe casuri efectul este atât de mare, că după o fricţiune încetează durerile.

Dureri de dinţi şi cap vindecă în 5 minute

Preţul unei sticle cu instrucţie 1 corónă, sticle mai mari cu 2 cor. 40 banf.

Depou principal în BUDAPESTA la farmacia D-lui Josif Török, Király-utca nr. 12., şi la D-l Dr. A. Egger, Váci körút 17. asemenea în toate farmaciile din provinciá, precum şi la proprietarul

WIDDER GYULA

farmacist în Sátorajka-Újhely.

Comandă din provincie se efectuează prompt.

Depou în Braşov: la Victor Roth farmacia la Ursu, Alexina Jekelius, Franz Kelemen, Friedrich Stenner, Karl Schuster, Ed. Kugler. In Colm: la E. Victor Mllas.

4-27,1532.

Concurs.

La postul de oficial orăşenesc devenit vacant prin mórtea fostului oficial de cl III-a Mihail Hartmann, se deschide concurs sub condiţiunile de mai jos:

Postul e împreunat cu salariu anual de 1200 cor.; bani pentru quartir 300 cor.; şi 5 quinquenale de câte 100 cor.

Concurenţii au de a dovedi:

- 1) Etatea.
- 2) Viaţa morală.
- 3) Studiile isprăvite.
- 4) Că au satisfăcut datorinţelor militare séu că au fost dispensaţi de aceste
- 5) Aplicaţiunea de până acum.
- 6) Că posed limba maghiară, germână şi română în vorbă şi scris.

Mai departe, că la provocarea magistratului orăşenesc respectivul e capace de a depune la cassa orăşenescă o cautiune coréspundătoare salariului de pe un an.

În sensul §-lui 111 al statutelor organisătoare orăşenesci nu se permite respectivului oficial a se ocupa cu industria, séu a fi membru intern séu extern la vre-o asociaţiune de afaceri, în general a se ocupa cu óre ce afacere în urma căreia ar

deveni dependent de óre cine în afară de oficiu.

Terminul de concurs dureză până la 25 Noemvrie 1904.

Petiţiunile de concurs ce vor sosi mai târziu de termin, nu se ia în considerare.

Brassó, în 23 Octomvrie 1904

Dr. Frideric Jekel.
vice comite.

Salon de modă.

Am onórea a ofera P. t. public de Dame, un bogat asortiment de

Pălării de Dame pentru Sesonul de iarnă.

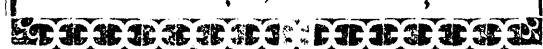
Modele de cele mai noue din Viena şi Paris. Un magazin complet de pălării de copii, bannete de teatru, şi de copii, toate cu preţuri foarte moderate.

Pălării vechi se moderniséză ieftin

după moda cea din urmă. Apelând la sprijinul On. dame sunt cu totă stima

Rosa Weiss

5-8.1537. Braşov, Strada Porţi nr 16.

!Noroc deosebit la Török!

Neintrecut

este norocul, care favoriséză colectura noastră principală. Am plătit On. noştri-clienţi în scurt timp câştiguri mai mult de 17 milioane coróne

dintre care cele mai mari câştiguri.

Recomandăm a participa la loteria de clase, care are cele mai mari şanse de câştiguri din lume. În loteria de clasă a 17, se vor sorta éraşi din

110.000 losuri 55.000

cu câştiguri, în total cu suma enormă de

14 Millionen 459.000 Kronen

in ca. 5 Monaten verloost.

Der grösste Gewinn beträgt im glücklichsten Falle:

1.000.000 Kronen.

Speziell 1 Prämie mit 600.000, 1 Gewinn à 400.000.

1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à

80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000,

1 à 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000,

8 à 15.000, 36 à 10.000. und noch viele andere;

zusammen 55.000 Gewinne und Prämie im Betrage von

Kronen 14,459.000.

Preţul original al losurilor stabilit după plan. Clasa I. este:

1/4 los orig. fl. — 75, séu cor. 150, 1/4 los orig. fl. 150, séu cor. 3.—,

1/2 " " " 3.—, " " 6.—, 1/4 " " " 6.—, " " 12.—,

şi se trimite cu rambursă séu pe lângă trimiterea sumei înainte.

Liste oficióse se espedeză după tragere. — Planuri oficióse gratis.

Ne rugăm ca comandele de losuri originale a se trimite direct

la noi până în

6 Noemvrie a. c.

A. TÖRÖK & Co.

Cea mai mare întreprindere de loterie de cl. în Ungaria.

Sectiile loteriei de clasă ale colecturei noastre principale sunt:

Centrala: Theresienring 46/a. 2. Filială: Museumsring nr. 11/a.

1. Filială: Waltzerring 4/a. 3. Elisabethring 54/a.

Scrişoarea de comandă de tăiat.

Domnului A. TÖRÖK & Co., Budapest.

Binevoit! a trimite Losuri originale clasa I. a Loteriei de clasă r. ung.

Suma de fl. impreună cu planul oficial.

{ a se lua cu ramburs, ur- } (Ce nu convine

{ mézá cu mandat postal. } sé ştergeţi).

Adresa acurată.

Săpun SCHICHT.

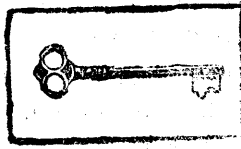
MARCA:

Cerbu séu Cheia

Săpunul cel mai bun şi cu spor

şi prin urmare şi

cel mai ieftin.

Nu conţine ingrediente străine vêtămătore.

Se capătă pretutinden!

La cumpărare să se observe, ca pe fie care bucată de săpun să fie numele „Schicht“ şi una din mărcile sus indicate.

19-00.(725)